A°. 1852. N°. 21[illegible]

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 8 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 3 September.

Gisteren is de Keizer, van de badplaats Ischl terugkeerende, op het kasteel Schönbrunn aangekomen. Heden heeft Z. M. de wapen-oefeningen van de vier brigaden infanterie en van de brigade zware kavallerie, de bezetting dezer hoofdstad uitmakende, bijgewoond, en zich bij uitstek voldaan betoond over deze troepen.

Men meldt van regeringswege, dat zoodra de Prins-Voorzitter van de fransche Republiek van de aanstaande komst van den generaal *v. Haynau* in zijne hoofdstad onderrigt was geworden, hij den minister van politie bepaalde bevelen heeft gegeven, om zorg te dragen, dat een veldheer, welke zijnen monarch zoo getrouw had gediend, eene ongestoorde gastvrijheid mogt genieten en bewaard blijven voor eene overlast, waartegen men hem noch in Engeland, noch in Belgie schijnt te hebben kunnen waarborgen. De genoemde generaal wordt eerlang weder alhier verwacht, ten einde zich verder naar Gräz te begeven en aldaar den winter door te brengen.

De aartsbisschop van Parijs, de heer *Sibour*, is, verzeld door twee vicarissen, van Salzburg hier aangekomen. Deze prelaat denkt 6 à 8 dagen alhier te verblijven, en zich dan naar Praag te begeven, om den kardinaal-aartsbisschop, prins *v. Schwarzenberg*, te bezoeken.

FRANKFORT, 5 September.

[*Uit bijzondere berigten.*] Men vindt hier personen, wien het vreemd voorkomt, dat sommige pruissische staatslieden in Berlijn thans eerst beginnen te bepeinzen, dat Oostenrijk de beslissing van de vraagstukken, die tot de algemeene duitsche handels-aangelegenheden betrekking hebben, aan het oordeel der Bonds-vergadering wil onderwerpen. Reeds bij de beraadslagingen van de in Weenen plaats gehad hebbende Tol-conferentie met de Staten der Coalitie, heeft Oostenrijk verklaard, daartoe te zullen moeten overgaan, indien het zich niet met Pruissen omtrent dat punt mogt kunnen verstaan. De oostenrijksche Regering meent tot dergelijken maatregel geregtigd te zijn, op grond van zeker Bonds-besluit van den 19den Mei 1848, en derhalve van het Bewind, 't welk destijds, ten gevolge der omwenteling van Maart van dat jaar, gevestigd was, en men is hier ter stede van oordeel, dat de pruissische Regering, ten aanzien van de regtmatigheid en de mogelijke gevolgen van dergelijken maatregel, niet zoo gerust is, als hare organen voorgeven en willen doen gelooven.

Van onderscheidene zijden wordt gemeld, dat de Senaat van dezen Vrijstaat besloten heeft om aan de vermaning der Bonds-vergadering gehoor te geven, en in de Constitutie voor Frankfort al zulke wijzigingen te maken, als door de thans herstelde orde van zaken worden gevorderd. Indien deze opgave gegrond is, 't welk vermoedelijk schijnt te wezen, dan heeft men binnen kort de daadwerkelijke afschaffing te wachten van de wet op de verkiezingen van October 1848, en van de wet van Februarij 1849, strekkende tot invoering eener geheele gelijkstelling van burgerschapsregten voor alle ingezetenen, om 't even van welke godsdienst-belijdenis; — de ontbinding van het thans nog bestaande Wetgevende Ligchaam, en de benoeming van eene nieuwe Wetgevende Vergadering, volgens het reglement op de verkiezingen van den jare 1816. Men meent, dat geen ander dan dit of dergelijk middel kan worden gevonden, om den knoop door te hakken.

De oostenrijksche generaal *v. Haynau* bevindt zich sedert gisteren weder in de badplaats Homburg.

Na van de keur-hessische Regering het vereischte verlof te hebben bekomen tot voorzetting van den spoorweg van hier tot Hanau, heeft de Frankforter Maatschappij zich ook verstaan met het Bewind van Beijeren, omtrent den verderen aanleg van dien weg van Hanau tot Aschaffenburg. Men zal nu ten spoedigste een begin maken met de daaraan verbondene werkzaamheden, en deze met zoo veel ijver voortzetten, dat de bedoelde weg tegen het begin van de herfst-mis van het volgende jaar bereden zal kunnen worden. Men belooft zich hier veel goeds voor de welvaart van deze stad van de daarstelling van dit middel van gemeenschap.

VAN DEN RIJN, 6 September.

Men meldt uit het kanton Bern, dat de heer *Moschart* zijn ontslag als lid van de kantonnale Regering heeft genomen, en dat het bestuur hem ook als hoofddirecteur van het openbaar onderwijs eenen opvolger heeft gegeven. Deze maatregel werd geenszins aangemerkt als alleen leidende tot eene verwisseling van personen, maar als een blijk, dat de Regering ook de grondslagen, waarop het onderwijs thans gevestigd is, denkt te wijzigen en aan hetzelve eene andere rigting wil verzekeren. Dat de aantenemen beginselen in een meer behoudenden zin zullen zijn, dan de tegenwoordige, lijdt geen twijfel; maar indien het vermoeden niet ongegrond is, dat de heer *Parrot*, aan welken de betrekking is opgedragen, een ijverige voorstander is van de r. katholieke grondstellingen, met betrekking tot het onderwijs der jeugd, dan zal de beraamde maatregel nogal tegenstand vinden bij het centrale Bewind, tusschen 't welk en de kantonnale Regering van Bern nog bij voortduring wrijving wordt waargenomen en geene goede verstandhouding bestaat.

De tegenwoordige Koning van Zweden, de zoon van den maarschalk *Bernadotte*, welke, na de baden te Kissingen te hebben gebruikt, de merkwaardigste gedeelten van Zwitserland heeft bezocht, is over 't algemeen door de bevolking daar te lande zeer gunstig ontvangen. Z. M. heeft ook de wapenoefeningen bijgewoond van de twee brigaden Bonds-troepen, welke, met eenige ruiterij en artillerie, in het kamp van Thun vereenigd zijn, en over welker houding en bedrevenheid hij zich bij uitstek voldaan moet hebben betoond.

— Volgens dagbladen, welke goed deswegens onderrigt kunnen zijn, is, in de bijeenkomst van den kardinaal-aartsbisschop van Keulen met de bisschoppen van Trier, Munster en Paderborn, een protest opgemaakt tegen de jongste maatregelen van de pruissische Regering, betreffende het onderwijs van de leden van de orde der Jesuiten, en derzelver scholen, welk protest bestemd is om Z. M. den Koning te worden aangeboden en aan de overige bisschoppen in den pruissischen Staat te worden medegedeeld. Van dezelfde zijde wordt gemeld, dat de pruissische Regering de mededeeling van den staat der verschillende kerspelen heeft gevorderd, onder bedreiging, dat, bij weigering of nalatigheid, de bijdragen van staatswege zullen worden ingehouden.

PARIJS, 5 September.

Het belangrijkste nieuws van den dag is een heden in het officiële dagblad opgenomen besluit der Regering, 't welk inhoudt, dat de rente der schatkist-biljetten eene vermindering zal ondergaan. Die interest wordt bepaald op 1½ pc. voor biljetten, welke binnen 4 en 5 maanden vervallen; op 2 pc. voor biljetten van 5 tot 11 maanden, en op 3 pc. voor biljetten, die een jaar geldig zijn. Deze maatregel heeft een gunstigen indruk gemaakt, in zoo ver daaruit blijkt, dat de schatkist geen gebrek heeft aan kapitalen en de bewindslieden alzoo niet zullen behoeven overtegaan tot buitengewone middelen om in de loopende dienst te voorzien. Intusschen maakt men de opmerking, dat het voorhanden zijn van zulke aanzienlijke geldsommen in de schatkist een blijk kan zijn van de aarzeling der kapitalisten om hunne bezittingen te wagen in ondernemingen, die alleen op den langen duur voordeelen kunnen opleveren. Deze laatste omstandigheid zou niet pleiten voor het vertrouwen der kapitalisten op de toekomst.

Zooals is medegedeeld, zal de Voorzitter niet den 15den van hier vertrekken, maar één dag vroeger, ten einde zich eenigen tijd te Bourges te kunnen ophouden. Onder de steden, welke door den Prins-Voorzitter zullen worden bezocht, behalve die, welke in den *Moniteur* zijn opgegeven, noemt men nu ook Montauban, de hoofdplaats van een door den Keizer gevormd departement. De bevolking van Montauban heeft zich steeds als zeer keizers-gezind doen kennen, en in 1831 hebben daar staatkundige maaltijden plaats gehad in met adelaren versierde zalen.

Thans wordt verzekerd, dat niet meer dan ten hoogste drie ministers den Prins-Voorzitter naar het zuiden des lands zullen vergezellen, vermits de overige bewindslieden hier zullen dienen te blijven, ten einde te voorzien in de loopende dienst. De aanstaande invoering van het Keizerrijk houdt steeds de gemoederen in spanning. Dat die gebeurtenis zal plaats hebben, wordt door niemand in twijfel getrokken. Thans wordt de dag van den 12den December aanstaande aangewezen als het tijdstip, waarop de regeringsvorm veranderd zal worden. Die dag is rijk aan staatkundige herinneringen; onder anderen wegens den veldslag bij Austerlitz en den *coup d'état*.

Den 12den of 13den dezer maand zal te Cherbourg een oorlogs-vaartuig te water worden gelaten, 't welk genaamd zal zijn *de Austerlitz*. De minister van Marine zal die plegtigheid bijwonen, en daarna herwaarts terugkeeren, ten einde den Prins-Voorzitter te vergezellen op zijnen voorgenomen togt.

— De door de Bank te Konstantinopel genegotieerde leening van 50 millioenen fr., onder den waarborg van de turksche Regering, wordt hier te lande, welligt niet ten onregte, aangemerkt als eene gebeurtenis van staatkundig belang. Zoowel in Konstantinopel, als elders, heeft het niet ontbroken aan personen, die den maatregel hebben afgekeurd. Vooral was in de hoofdstad van Turkije de zoogenaamde turksche partij zeer tegen denzelven gestemd en tegen de daaruit voortspruitende inrigting van een Grootboek van nationale turksche schuld. Zelfs zou die tegenstand mede aanleiding hebben gegeven tot de laatstelijk plaats gehad hebbende ministeriële verandering in Turkije.

De voorstanders van den gematigden vooruitgang hier te lande houden hetgeen met de turksche leening heeft plaats gehad voor zeer gewigtig, en vermeenen, dat de maatregel krachtdadig zal kunnen strekken tot verbreiding der europesche beschaving onder de turksche bevolking.

Onder de personen, welke die meening zijn toegedaan, bekleeden de schrijvers van het *Journal des Débats* eene eerste en voorname plaats. Deze voeren aan, dat na de ontdekking der stoomkracht en de toepassing van ontelbare wetenschappelijke uitvindingen, het krediet het krachtigste middel is geweest tot het doen toenemen der magt en grootheid van vele Staten; — dat de volken, die het eerst en op de uitgebreidste schaal het middel van het krediet hebben weten toetepassen, thans op den eersten rang onder de europesche natien moeten worden gesteld. Ten blijke daarvan wordt door hen het voorbeeld van Engeland aangehaald. Verder beweren die schrijvers, dat al de Staten eene nationale schuld hebben, en dat die schuld, mits onder goede voorwaarden aangegaan en binnen behoorlijke grenzen beperkt, steeds is geweest eene bron van rijkdom en welvaart. Alleen Turkije had tot dus ver op dezen algemeenen regel eene uitzondering gemaakt.

Turkije zal, volgens het *Journal des Débats*, weldra de voordeelen van het krediet ondervinden. Niet alleen dat Rijk zal daardoor worden begunstigd, maar ook Frankrijk, Engeland en de overige handeldrijvende mogendheden zullen de vruchten plukken, welke een natuurlijk gevolg moeten zijn van de ontwikkeling van den landbouw en de nijverheid onder eene bevolking van 30 millioenen zielen. In Turkije zullen behoeften ontstaan, die door andere natien zullen kunnen worden aangevuld. Europa zal gelegenheid vinden tot het afzetten van een aantal voortbrengselen van verschillenden aard, en vreemde kapitalen zullen met voordeel in Turkije kunnen worden geplaatst. Vooral in de laatste jaren zijn de betrekkingen van schuldeischer en schuldenaar tusschen vele volken zeer vermenigvuldigd, en het is moeijelijk te zeggen, wie daardoor het meest bevoordeeld is geworden. Engelsche kapitalen zijn aangewend tot het oprigten op het vasteland van eene menigte werkplaatsen en fabrieken, tot het aanleggen van spoorwegen, het ontginnen van mijnen. Thans worden met behulp der engelsche en fransche kapitalen nieuwe bronnen in Turkije geopend en nieuwe wegen worden aan ondernemende kapitalisten aangewezen.

Als eene zaak van groot belang wordt 't ook beschouwd, dat geen land minder dan Turkije te lijden heeft gehad van de omwenteling; uit dien hoofde is de waarborg der Regering aldaar eene groote zekerheid voor het openbare krediet.

Ten slotte leest men, betreffende de turksche leening, in het *Journal des Débats* de navolgende indedaad belangrijke opmerkingen: „Wij moeten de aandacht nog vestigen op eene zeer gewigtige omstandigheid, die niet alleen van financiëlen, maar oók van staatkundigen aard is. Hetgeen geschied is met de leening, zal strekken om de banden van vriendschap en toegenegenheid, welke tusschen Turkije, Engeland en Frankrijk bestaan, naauwer toetehalen. Dit kan gewigtige gevolgen in de toekomst hebben en aanleiding geven tot het bevrijden van Turkije van de al te drukkende staatkundige voogdijschap, waaronder het thans geplaatst is. Dit is voor Europa van het hoogste belang.

„Thans moeten wij nog eenige woorden in 't midden brengen over de voorwaarden, waarop deze leening is gesloten. Een volk, 't welk voor het eerst zich een krediet opent, is in den regel verpligt, om zich te onderwerpen aan voor den geldschieter gunstige bepalingen. Deze omstandigheid is zonderling. Een volk, 't welk geene schuld heeft, welks inkomsten gelijkstaan met de uitgaven, moest, naar men zou meenen, tegen eene geringe rente zich gelden kunnen verschaffen. Juist het tegenovergestelde echter heeft plaats. De turksche leening is gesloten tegen een interest van 6 pc. en eene vermeerdering van 20 pc. van het kapitaal, 't welk gemiddeld binnen het tijdsverloop van twaalf en een half jaar zal moeten zijn afgelost. De uitgegevene obligatien zijn ten getale van 50,000, elk ten bedrage van 1000 fr. Zij geven regt op eene rente van 60 fr. en eene premie van 200 fr. Zij zullen worden afgelost met 1200 fr. bij halfjaarlijksche lotingen, in dier voege, dat de 50000 obligatien binnen 23 jaren zullen zijn terugbetaald.

„Deze voorwaarden zijn zeer gunstig voor de geldgevers, en mitsdien nogal bezwarende voor Turkije, wanneer men nagaat, hoe over het algemeen de interest op de europesche beurzen wordt berekend. En niettemin heeft de geldschieter den waarborg der Bank en der Regering. Het turksche Bewind staat allerwegen in Europa bekend als zeer eerlijk, ten gevolge der door hetzelve aan den dag gelegde naauwgezetheid bij de berekening der waarde van munt en wissel. Maar wij herhalen het, de turksche Regering heeft thans eene eerste schrede gedaan op den weg van het krediet, en indien het al geene waarheid is, dat bij het aangaan van leeningen *alleen de eerste stap kost*, staat het niettemin vast, dat *de eerste stap het meeste kost.*

„Men weet, dat de leening te Parijs wordt ondernomen Een gedeelte van dezelve is bestemd voor de engelsche kapitalen, die zijn aangeboden geworden met eene bereidwilligheid, welke voorzeker andere drijfveren heeft gehad dan loutere nieuwsgierigheid. Maar het is eene de algemeene aandacht overwaardige omstandigheid, dat Parijs het middenpunt is der nieuwe betrekkingen, welke door Turkije worden aangeknoopt met de westelijke Staten van Europa."

— De mededinging tusschen de beide napoleontische organen *le Constitutionnel* en *le Pays* trekt zeer de algemeene aandacht. Tot dus ver kan men niet bespeuren, dat de door het dagblad *le Pays* genomene maatregelen hebben gestrekt om de verbreiding en den invloed van *le Constitutionnel* te belemmeren of te verminderen. Met grooten ophef is door de bestuurders van het dagblad *le Pays* verkondigd, dat het formaat vergroot zou worden en het blad dagelijks berigten van alle vakken van kunst en wetenschap zou inhouden; — dat men weldra zou bespeuren, dat hooggeplaatste staatslieden hunne ondersteuning aan de onderneming hadden toegezegd; — eindelijk, dat een nieuwe roman-feuilleton daarin zou worden opgenomen van den bekenden vruchtbaren schrijver *Alexandre Dumas.*

Tot dus ver heeft men niets van dit alles bespeurd, en met niet weinig belangstelling wordt de verwezenlijking van al deze en dergelijke beloften te gemoet gezien. Vooral is men nieuwsgierig naar den aangekondigden roman van *Dumas*, welke zich voorstelt om *den wandelenden Jood* tot het onderwerp zijner beschouwingen te maken, en met de geschiedenis van dien persoon *honderd* gewone boekdeelen te vullen. De Jood zal den naam

dragen van *Laquedem.* De bestuurders van *le Pays* hebben, naar men zegt, den heer *Dumas* gevraagd, in welken staatkundigen geest hij zijn nieuw werk dacht te schrijven. Hij zou daarop hebben geantwoord, dat hij te dien aanzien nog niet tot een besluit was gekomen; — dat hij voornemens was te beginnen, en dat het tijds genoeg was om over de staatkunde te gaan denken, wanneer hij tot het 80ste of 90ste deel zou zijn genaderd.

— Dezer dagen is door de schrijvers van het legitimistische orgaan *la Gazette de France* medegedeeld, dat de Prinsen uit het geslacht *Orleans* thans tegen zeer lage prijzen in Hongarije uitgestrekte grondbezittingen laten opkoopen, welke de vroegere magyaarsche en andere opperhoofden genoodzaakt zijn te verkoopen.

Door een der orleanistische hoofd-organen wordt deze opgaaf nadrukkelijk tegengesproken en onder anderen het navolgende daartegen aangevoerd:

„ Er bestaat bij alle menschen een inwendig gevoel van welvoeglijkheid. Dit gevoel moest ieder, die op eenige persoonlijke achting prijs stelt, aansporen, om het stilzwijgen te bewaren over de eigendommen van het geslacht *Orleans.* De redenen, waarom men niet opkomt tegen de besluiten van 22 Januarij jl., liggen voor de hand. Er zijn tijdsomstandigheden, gedurende welke het stilzwijgen eene harde noodzakelijkheid is. Maar dat men, zonder daarvoor te worden betaald, onware feiten opgeeft, ten einde voor zich zelven het genoegen te smaken van met hoon en spotternij personen te beladen, die onverdiend worden beproefd en die beproevingen met edele gelatenheid dragen, — dat is niet te begrijpen.

„ Het is geenszins ons voornemen, met *de Gazette* een staat optemaken der bezittingen, welke aan de Prinsen van *Orleans* zijn overgeschoten. De berekeningen van dat blad komen ons even valsch en ongegrond voor als zijne andere opgaven. Dit alleen kunnen wij verzekeren, dat de genoemde Vorsten geene gronden doen aankoopen, *die* (volgens dat blad) *de uitgestrektheid van geheele provincien hebben.*

„ Onlangs hebben wij de schrijvers van *de Gazette* herinnerd, dat zij te Frohsdorff werden verloochend. Dagelijks leveren zij nieuwe bewijzen, dat dit laatste indedaad het geval is. Het betoog, waarvan wij thans een gedeelte hebben medegedeeld, zal, hiervan zijn wij overtuigd, dáàr ter plaatse een pijnlijken indruk maken."

— De door de Regering met eenige voorname engelsche dagbladen aangevangen strijd wordt geenszins algemeen goedgekeurd. Men is hier echter van gevoelen, dat de wijze, waarop die strijd door de engelsche *Times* somwijlen wordt gevoerd, niet geschikt is om dien indruk te weeg te brengen, welke klaarblijkelijk door de schrijvers van dat blad wordt verlangd. Onder anderen vindt men het vreemd, dat zij, ter bestrijding van hetgeen in den officiëlen *Moniteur* is aangevoerd, zich somwijlen beroepen op hetgeen door *Victor Hugo*, in het bekende geschrift *Napoleon le Petit* wordt, opgegeven. De Bonapartisten houden het er voor, dat deze en dergelijke partijdige getuigenissen weinig of niet afdoen.

Van eene napoleontische zijde wordt voorts aangemerkt, dat de vertoogen, welke onlangs in het dagblad *de Times* zijn geplaatst, in 't minst niet geschikt zijn om het vertrouwen, 't welk door de natie in *Lodewijk Napoleon* wordt gesteld, aan 't wankelen te brengen, en dat de Regering, alles wel beschouwd, beter zou hebben gedaan indien zij die vertoogen onbeantwoord te laten. Van dien kant wordt daarbij gevoegd, dat te naauwernood honderd exemplaren van het genoemde engelsche dagblad hier ter stede worden ontvangen, van welke omstreeks tachtig voor engelsche gezinnen zijn bestemd, en dat mitsdien hetgeen door de *Times* wordt medegedeeld, veel minder in Frankrijk wordt gelezen, dan men aanvankelijk zou vermeenen.

— De koloniale Regering berigt in het te Algiers uitkomende officiele dagblad, dat de adjudant des Voorzitters, generaal *Espinasse*, de in het jaar 1852 gedeporteerde personen, welke zich in de provincien Algiers en Oran ophouden, heeft bezocht en laatstelijk naar Bone is vertrokken ter volvoering van het laatste gedeelte der aan hem door het Hoofd van den Staat opgedragen last.

De genoemde hoofd-officier heeft in persoon kennis genomen van den stoffelijken en zedelijken toestand der gedeporteerden en bevonden, dat die tot dus ver voldoende is. De gezondheid dezer lieden was goed en de voeding liet niets te wenschen overig. Dezelve was echter voor de arbeidenden overvloediger dan voor de lediglooopenden. De generaal *Espinasse* heeft mede opgemerkt, dat een groot gedeelte der gedeporteerden tot geheel andere staatkundige denkbeelden begonnen terug te komen; vooral wat betreft de maatschappelijke orde en de beginselen, waarop die berust; — dat vele hunner berouw hebben over hun vroeger levensgedrag en onbewimpeld erkennen, dat zij zich hebben laten wegslepen door de drogredenen der bevorderaars van de regeringloosheid en de agenten van het socialismus.

De generaal *Espenasse* vermeent, dat het Hoofd van den Staat, altijd echter na het gevoelen der plaatselijke overheid te hebben ingewonnen, aan vele gedeporteerden zonder nadeel kwijtschelding van straf zal kunnen verleenen en dat in de eerste plaats in aanmerking zullen behooren te komen de zieken, de behoeftigen, de werklieden, en de hoofden van gezinnen, die onder zware lasten gebukt gaan.

BRUSSEL, 6 September.

Volgens een der anderzins zeer goed onderrigte duitsche dagbladen, zou de oostenrijksche Regering zich bij de belgische hebben beklaagd over het gedrag van sommige overheidspersonen, bij gelegenheid van het voorgevallene met den generaal *Haynau* in de Vauxhall. Dit is bezijden de waarheid. Men is in 't onzekere onderrigt, dat de oostenrijksche minister, namens zijne Regering, hare tevredenheid aan den minister van Buitenlandsche Zaken heeft kenbaar gemaakt, wegens de wijze, op welke de bedoelde overheids-personen zich bij die gelegenheid van hunnen pligt hebben gekweten.

— Het programma voor de aanstaande Septemberfeesten is bekend gemaakt, en is minder belangrijk dan immer te voren. Het eenige buitengewone schouwspel, 't welk, naar luid van deze aankondiging, die feesten zullen opleveren, zal zijn eene illuminatie door middel van zoogenaamd electrisch licht. Het is echter nog zeer onzeker, of de proef wel zal gelukken.

— Gisteren is de Koning van Laeken herwaarts gekomen, en heeft Z. M., na het bijwonen van de godsdienstoefeningen in de kapel van het paleis, gehoor verleend aan eene bezending van den Gemeente-raad van Antwerpen. Deze was, ingevolge een Raads-besluit, gelast, om van Z. M. verlof te verzoeken tot het doen vervaardigen van de afbeeldsels der beide Prinsen, ten einde dezelve, ter gedachtenis aan de tegenwoordigheid dezer jonge Vorsten bij de jongste gemeente-feesten, in de vergaderzaal van den Raad te kunnen ophangen; — welk verlof door Z. M. op de minzaamste wijze is verleend geworden.

— Gisteren, zondag, is de stad Antwerpen bij herhaling door hevige onweders bezocht geworden, die vergezeld waren van zware stortregens. Het eerste onweder is des namiddags te drie ure losgebroken; het tweede des avonds omstreeks negen ure. Bij het eerste zijn verscheidene boomen bij S. Laurens ontworteld. Te Varebroek, een uur van Kieldrecht, is het onweder in de herberg *de Zwaan* geslagen, welke in zeer korten tijd geheel in de asch is gelegd. In de nabijheid van die plaats is een voor een rijtuig gespannen paard, en in den polder van Melse eene koe getroffen en dadelijk gedood.

'S GRAVENHAGE, 6 September.

Bij Zr. Ms. besluit van 1 September, is de heer *L. D. Oury* erkend als consul-generaal van het fransche Gemeenebest te Amsterdam.

'S GRAVENHAGE, 7 September.

Gisteren is een Raad van ministers gehouden, in welken al de ministers tegenwoordig zijn geweest.

— Morgen zal de Eerste-Kamer der Staten-generaal hare werkzaamheden hervatten.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Goor heeft besloten, in een adres aan Z. M. den Koning de belangen van die stad, met betrekking tot de gewenschte spoorweglinien door Overijssel, voortestaan, en daarbij de door de Kamers van Deventer en Enschede voorgestelde rigting van de grenzen langs Enschede, Goor, Deventer naar Arnhem of Veenendaal aantebevelen.

— De Gemeente-raad van 's Hertogenbosch heeft bepaald, dat voor eene som van *f* 5000 obligatien ten laste van die stad, rentende 2½, 3 en 3½ pc., afgelost zullen worden, één pct. boven den cours van den dag van 's Rijks effecten.

— Gisteren (6 September) is de tentoonstelling van schilderstukken en andere kunstwerken van levende meesters, in de zalen der Kon. Academie van Beeldende Kunsten, te Amsterdam, plegtig geopend. Deze tentoonstelling is eene der rijkste en fraaiste van dien aard, welke ooit daar gehouden is. Volgens den catalogus, bedraagt het aantal der geplaatste stukken reeds 544.

— In Noord-Braband zal de jagt op klein wild, hazen uitgezonderd, den 13den September geopend zijn; die op hazen den 1sten October. Den 15den Januarij zal de jagt op hazen, faisanten, korhoenders en patrijzen gesloten worden.

— Laatstleden zaturdag avond is te Dordrecht het gazlicht, tot verlichting der stad, voor 't eerst ontstoken.

— Den 30sten Augustus is de tentoonstelling te Arnhem bezocht door 1609 personen: den 31sten door 1614; 1 Sept. door 738; 2 Sept. 1923; 3 Sept. 2023; 4 Sept. 792; 5 Sept. 2667; dus in de laatste week door 11366, en in 't geheel sedert de opening door 71243 personen,

— Den 30sten Augustus is te Gorssel de eerste algemeene vergadering gehouden van de vereeniging *Nederlandsch Mettray.* Twaalf leden der hoofd-commissie en vier commissarissen waren tegenwoordig. Tot voorzitter der hoofd-commissie is verkozen de heer *W. A.* baron *Schimmelpenninck van der Oye*; tot onder-voorzitter jhr. *J. A.* ridder *v. d. Heim van Duivendijke*; tot secretaris ds. *G. R. Erdbrink.* Uit de door de heeren *W. H. Suringar* en dr. *A. Brants* uitgebragte verslagen, blijkt o. a., dat de kolonie, die den 19den December jl. geopend is, nu 48 kweekelingen telt, geplaatst in vier woningen, het geschenk der koninklijke familie. In 1851 telde de vereeniging 1271 leden, 210 begunstigers, en 21 afdeelingen. De woningen der kweekelingen zullen met twee vermeerderd worden, het geschenk van twee menschenvrienden. Ook zal men weldra overgaan tot het daarstellen van een bouwhuis, waardoor het aanleeren van den landbouw bevorderd zal worden. — Wat de geldmiddelen betreft, blijkt uit het verslag, dat, na afbetaling van het landgoed Rijsselt en de eerste inrigting der kolonie, het fonds voor de stichting der kolonie een batig slot van *f* 8165 oplevert.

— Den 4den September was men met het boren van de artesische put op de markt te Gouda gevorderd tot eene diepte van 160 amst. voeten.

— Den 25sten dezer zal hier ter stede, in de zaal op het Prinsenhof, de zesde algemeene vergadering van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw gehouden worden. Te dier gelegenheid zal eene tentoonstelling van voorwerpen en voortbrengselen van landbouw plaats hebben. Na den afloop dezer tentoonstelling, op woensdag 29 September, zal het hoofdbestuur, bij genoegzame deelneming, eene verloting van vee, landbouwwerktuigen, deels uit Engeland afkomstig, houden. De hoeveelheid van de te verloten voorwerpen zal afhangen van de deelneming. De prijs van elk lot is *f* 1,50; de loten zijn verkrijgbaar bij den algemeenen secretaris, bij den algemeenen penningmeester en bij de penningmeesters der afdeelingen op vrachtvrije aanvraag van 1 tot 15 September. De uitslag der verloting zal bekend gemaakt worden in de *Landbouw Courant*, de *Haarlemsche* en de *Rotterdamsche Couranten.* In de plaats van een getrokken werktuig, zal men desverkiezende de helft der inkoop-som van dat werktuig ontvangen.

Tot opluistering van dit feest van den Landbouw zullen, naar wij vernemen, ook openbare vermakelijkheden gegeven worden, onder anderen eene harddraverij en een prachtig vuurwerk (te vervaardigen door de HH. *J. van Leeuwen en Zoon*, kunstvuurwerkmakers te dezer stede), waarvoor inteekeningslijsten aan de ingezetenen dezer stad worden aangeboden.

— Ter gelegenheid van het openstellen eener geldleening ten behoeve van Turkije, zijn aan de londensche beurs de volgende opgaven omtrent de financiële gesteldheid van dat land, van de zijde der turksche Regering bekend gemaakt:

De staatsbegrooting van het Turksche Rijk wijst een inkomen aan van 750,000,000 Turksche piasters (of 84 millioen guldens) en een daarmede nagenoeg gelijkstaand bedrag aan staatsuitgaven. De bronnen van het staatsinkomen zijn: belasting op de opbrengst van den grond 220,000,000 piasters; belasting op de inkomsten insgelijks 220,000,000; personele belasting van niet-Mohammedaansche onderdanen 40,000,000; in- en uitgaande regten 85,000,000; schatting van Egypte 30,000,000; schatting van de Donau-vorstendommen (Wallachije, Moldavie en Servie) 5,000,000; onderscheiden indirecte belastingen, patent- en zegelregten, accijnsen, tollen, de opbrengst der posterij en der mijnen enz. 150,000,000; te zamen bij raming uitmakende een bedrag van 750,000,000 piasters.

De staatsuitgaven zijn: de civile lijst van den Sultan 75,000,000 piasters; de civile lijst der Sultane-moeder en der gehuwde zusters des Sultans 8,400,000; voor het leger 300,000,000; voor de vloot 37,500,000; voor het materieel van het krijgswezen, ammunitie, artillerie, genie en fortificatien 30,000,000; voor de dienst bij de onderscheiden takken van bestuur 195,000,000; voor buitenlandsche aangelegenheden, gezanten, consulschappen enz. 10,000,000; voor openbare werken, wegen en kanalen, aanmoediging van den landbouw enz. 10,000,000: voor uitgaven van verschillenden aard, zoo als eene uitkeering aan het bestuur der moskeën tot instandhouding der daaraan verbonden inrigtingen, voor jaargelden en pensioenen 84,000,000; te zamen een gelijk bedrag uitmakende als de staatsinkomsten.

De schatting van Egypte is bij de onlangs met *Abbas-bassu* gemaakte overeenkomst met een derde verhoogd en op 40,000,000 piasters jaarlijks gebragt.

Turkije heeft thans eene bevolking van meer dan dertig millioenen zielen. Het is door geene staatsschuld bezwaard, met uitzondering van het staats-papier, hetwelk ten bedrage van 170,000,000 Turksche piasters (ongeveer twintig millioenen guldens) in omloop gebragt is en waarop interest betaald wordt; doch de intrekking daarvan, met behulp eener daartoe ingevoerde belasting, is besloten en reeds aangevangen. Buitendien heeft Turkije eene vlottende schuld van gering bedrag bij de aannemers der leverantie van Europesche producten ten behoeve van het leger en de vloot.

— Verleden donderdag avond is te Londen, uit den Cremorne-tuin, met eene luchtballon opgestegen de bekende luchtreiziger *Poitevin*, vergezeld van twee Italianen, de gebroeders *Bouthellier.* Kort nadat de ballon van de aarde was losgelaten, zijn deze Italianen uit de kar gestegen en afgeklommen langs een daartoe aan de ballon hangenden toestel, welks uiteinde van vier strikken of lussen voorzien was. Met hunne voeten in deze lussen hangende, hebben de beide broeders, terwijl de ballon in het luchtruim al hooger en hooger oprees, allerhande ligchaams-bewegingen en kunst-vertooningen gemaakt, ten aanschouwe van duizenden menschen, die dit ijzingwekkende bedrijf met kille huivering gadesloegen. Na gedurende verscheidene minuten die vertooningen voortgezet te hebben, zijn de beide Italianen, toen de ballon eene hoogte van 10,000 voeten boven de aarde bereikt had, langs den voormelden toestel weder in de kar geklommen. De ballon is daarop neergelaten en de luchtreizigers zijn behouden op de aarde teruggekomen. — In het verslag, hetwelk de londensche bladen van deze gebeurtenis geven, wordt verzekerd, dat de genoemde Italianen bij die kunsten geheel los, zonder door een touw of anderzins aan de ballon vastgehecht te zijn, te werk gaan. — Den 6den dezer zoude eene tweede dergelijke voorstelling gegeven worden, en daarbij zou madame *Poitevin*, na de kunstverrigtingen der Italianen, zich met eene parachute uit de ballon neerlaten.

— Gisteren is aan het ministerie van Binnenl. Zaken het verbreeden van den Jaagweg en het aanleggen van een gedeelte wegs bij Halfweg enz. aangenomen door den heer *J. Schouten*, te Haarlem, voor *f* 2288.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 September. Den 6den dezer in Texel binnengekomen: de stoomb. *Magnet* en *Lord John Russell*, beiden van Londen; *Alida Jacoba*, Amsinga, Archangel; *Jacobina Barbara*, Schut, Stettin; *Providentia Arend*, Agerup, Fredrikstad; *Fredrik Hendrik*, Pribee, Osterrisoer. Gisteren nog: *Hopende Zeeman*, Ouwehand, Dantzig; *Moss*, Ulstrup, Fredrikstad; en uitgezeild: *Pursuit*, Oliver, Newcastle; *Sylphia*, Arnesen, Fredrikstad. Wind o. n. o.

Den 6den dezer in Helvoet binnengekomen: *Willem I*, Muntendam, Batavia, l. v. Brouwershaven. Gisteren nog: *Rotterdam*, Mercer, Glasgow; *Jim Crow*, Wilson, Seaham; *Catharina*, Nielsen, *Petrus Johannes*, Gramberg, *Jacobus Anthonie*, Mellema, alle 3 van Archangel; en [illegible], Runcorn; *Betty*, Peters, avontuur. Wind w.

Den 6den dezer in Brielle binnengekomen: de stoomb. *Earl of Auckland*, *Queen* en *Batavier*, alle 3 van Londen; *Camerton*, Hull; *Elve*, Hamburg; *Urda*, Gunwaldsen, Riga. Gisteren nog: de stoomb. *Norfolk*, Goole; *Alida Elzelina*, Schaap, Koningsbergen; en uitgezeild: de stoomb. *Princes van Oranje*, Duinkerken.

Den 6den dezer van Maassluis uitgezeild: *drie Johanna's*, Port, Newcastle. Wind n. w.

Den 27sten Aug. van Nizza uitgezeild: *Annette Fossina*, Kraan, Amsterdam.

Den 4den dezer op de hoogte van Douvres: *Salatiga*, Besier, Rotterdam naar Batavia.

Den 3den dezer op de hoogte van Deal: *Fosca Helena*, Portenger, Amsterdam naar Newjork.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

7 September 1852. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	64 7/16	½	64 7/16
" "	3	"	77 3/8	½	77 3/8
" "	4	"	96 5/8	¾	96 11/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	95	¼	95
Handelmaatschappij . .	4½	"	124 ¾	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	96 5/16	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	101 ½	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	72 5/16	½	72 5/16
" . . .	5	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	"	109 ¼	—	—
" " 1828/1829.	5	"	107 7/8	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"	—	—	—
" " 1840	4	"	91 ½	—	—
" bij Stieglitz. . .	4	"	91 1/8	—	—
" " " N. .	4	"	90 7/8	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	—	—	—
Certific. van " . .	6	"	73	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	159 ½	160	—
Obligatiën	4	pct.	86 1/8	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	23 3/16	¼	23 3/16
"	3	"	49 13/16	7/8	—
" Binnenl. . .	3	"	45	1/16	—
Passiven			6 1/16	—	—
Bew. Coupon			2 7/8	15/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	77 5/16	9/16	—
" " N. . .	5	"	90 5/8	11/16	90 5/8
" " . .	2½	"	40 5/16	¼	—
BELGIE, Certificaten	2½	"	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	52 13/16	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	100 3/8	¾	—
" " £ 200	5	"	100 1/8	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	"	43 1/8	3/8	43 5/16
"	4	"	39 ½	40	39 ¾
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	"	43 1/8	44 1/8	—
GRENADA, Obligatiën £ 100	2	"	23 1/8	½	—
MEXICO, Oblig. 1837 £ 100 .	3	"	26 5/8	11/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4 ½	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105. Ned. Bank 5 pc. 127. Spanje uitgest. schuld te Parijs 6 1/16. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 90 3/8. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 5 1/16 à 1/8. Brazilie geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 100 ½. Columbia Equador 4 1/8 à ¼. Venezuela obl. uitgest. 17 11/16 à 13/16. Grenada obl. uitgest. 12 9/16 à 11/16. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & C*o. 5 pc. 67 ¾ l. n.; dito bij *Rothschild* 6 pc. 86 h. n. Louisiana 5 pc. 101 ½ à 102. De

2½ pc. Met. 1851 39⅞ à 15/16. Engelsche Rijn-spoorweg *f* 86. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden prijshoudende. Van de buitenlandsche waren de fransche en portugesche tot hoogere prijzen gevraagd; de oostenrijksche aangeboden; de mexicaansche en Venezuela 's tot iets lagere prijzen verkrijgbaar en de overige soorten prijshoudend.

FRANKFORT, 5 September. (Eff. Soc.) Metall. 5 pc. 81. Spanje 1 pc. 22 7/16.

ANTWERPEN, 6 September. Belgie 2½ pc. 56. Spanje 1 pc. 22 13/16.

MARKTBERIGTEN.

Den 7den September is te Amsterdam verkocht een partijtje 133 p. n. Pomm. *Tarwe f* 276 in cons.; 119 p. n. Archangel *Rogge* in entrep,, bij partij *f* 168.

ROTTERDAM, 6 September. *Tarwe:* jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. ging heden tot 20 cents hooger goed van de hand; goede en puike *f* 9,60 à *f* 10,10; mindere *f* 9 à *f* 9,50; van nieuwe dito is de aanvoer nog onbeduidend; de puikste die schaars voorkomt vond van *f* 9 tot *f* 9,50 weder genegen koopers, de mindere en geringe van *f* 6 tot *f* 8 verkocgt; o. Zeeuws. schaarsch, goede en puike van *f* 8,50 tot *f* 8,80; roode soorten prijsh.: 165 p. jar. Hoogl. Kleefs. *f* 315, *f* 320, naar kwaliteit; 161, 164, 165, 167 p. n. dito *f* 305, *f* 312, *f* 315, *f* 320; 160 p. o. dito *f* 290; 158 p. dito Kleefs. *f* 285; 160 p. jar. dito *f* 288; 158 p. dito dito *f* 290; 156, 157 p. o. Rijn *f* 263, *f* 270; 164, 165 p. jar. Bovenl. Ris *f* 307, *f* 310; 161 p. n. dito *f* 290; 163 p. jar. Bovenl. *f* 295; 162 p. n. dito *f* 290, *f* 295; 160, 164 p. Cubanca *f* 225, *f* 240. *Rogge:* n. Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 6 à *f* 7; voorts 147, 151 p. Amerik. *f* 192, *f* 202; 150, 152 p. Frans. *f* 195; 148 p. Pruiss. *f* 193; 142, 143 p. Arch. *f* 173, *f* 175; 144 p. n. Petersb. *f* 174; 142 p. Arch in entr. *f* 161; te Schiedam: 145 p. Cours. *f* 196; 144 p. n. Petersb. in entr. *f* 166. *Gerst:* n. Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter, 20 cts. hooger, *f* 4,60 à *f* 5,10: dito zomer, 10 cents hooger, *f* 4,60 à *f* 4,80. *Haver:* n. Zeeuws. en Inl. korte *f* 3 à *f* 3,25; dito lange *f* 2 à *f* 2,70. *Boekweit f* 3 à *f* 5 lager; op 140 p.: jar. Noord-Brab. *f* 175, *f* 177, *f* 180; n. dito *f* 180; jar. Gron. veen *f* 150; Frans. *f* 140, *f* 145, *f* 164. *Erwten:* n. Zeeuws. groene, 25 cts. hooger, *f* 7,50 à *f* 8,50; groote dito *f* 8,50 à *f* 9,25; dito witte *f* 7 à *f* 7,50; dito Geld. graauwe *f* 10 à *f* 12. N. *paardenboonen f* 5 à *f* 5,40. *Koolzaad:* Zeeuwsch in zakken £ 48, £ 48½; dito gestort £ 49; Vlaamsch gestort £ 50½; Flakk. in zakken van £ 44 tot £ 46½; zomer van £ 37 tot £ 42.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ, in directe verbinding met hare **Diligence-Dienst** van *GRONINGEN* over *ASSEN* en *MEPPEL* naar *ZWARTSLUIS*, *mede corresponderende op VEENDAM.*

Dagelijksch vertrek uit *Groningen*, (behalve Dingsdags), 's avonds **elf** ure **30** minuten.

Dagelijksch vertrek uit *Zwartsluis*, (behalve Woensdag's) vijftien minuten na aankomst der Stoombooten, (circa **6** ure).

Door de Stoombooten der Maatschappij, die dagelijks (uitgezonderd des Woensdags) varen van *Amsterdam*, 's morgens **elf** ure, en van *Zwolle*, 's morgens **zeven** ure, wordt door middel der *directe* aansluiting dezer Diligence-dienst, de goedkoope, korte en snelle gelegenheid geopend, om zonder eenig oponthoud, uit de Provinciën Groningen en Drenthe in ééns doorteereizen naar *Amsterdam*, en van dáár reeds met de vóórlaatste treinen de reis te vervolgen, 't welk *met geene andere* Diligence-onderneming kan geschieden.

De vracht per persoon op doorloopend Kaartje is:

	gr. Kaj.	voor Kaj.
Van *GRONINGEN* tot *AMSTERDAM*, of omgekeerd	***f* 8.**	***f* 6.**
Van *ASSEN* tot *AMSTERDAM*, of omgekeerd	**„ 7,05.**	**„ 5.30.**
Van *MEPPEL* tot *AMSTERDAM*, of omgekeerd	**„ 4,60.**	**„ 3.10.**

De Kantoren der onderneming zijn gevestigd:

Te *Groningen* bij J. C. G. FRIGGE, in de Nieuwe Munster.
„ *Assen* „ W. SOMER.
„ *Meppel* „ B. TEN WOLDE, in de Weem.
„ *Zwartsluis* „ Mejufvrouwen SOMER.
„ *Amsterdam* „ den Agent V. SCHAEPMAN, of bij de Kapt. op de Stoombooten zelve.

*** Getrouwd:
Jhr. Mr. WILLEM SIX
en
ALIDA CORNELIA DE BEIJER.
NIJMEGEN, 3 September 1852.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *H. E. KNOCKERS VAN OOSTERZEE*, geb. *HENKES.*
ZUTPHEN, 3 September 1852.

*** Bevallen van eene DOCHTER *LOUISE MARIE BIENFAIT*, geliefde Echtgenoot van
UITHOORN, G. D. BOERLAGE.
4 September 1852.

*** Heden verloste vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *M. C. FRANSEN*, Echtgenoote van J. J. BOUKAMP,
WORMERVEER, Wafelbakker te *Amersfoort.*
den 4den September 1852.

*** ZALT-BOMMEL, 6 September 1852. Bevallen van eene *doode* DOCHTER Vrouwe *R. G. THOOFT — VAN MERLEN.*

*** Heden beviel van een welgeschapen ZOON, de Hoog Wel Gebore Vrouwe *VERHUEL* geb. *MARTENS.*
PERSIJN, onder *Wassenaar*, 6 September 1852.

*** Heden overleed ons jongste Kind, ANNE CORNELIS, slechts 15 dagen oud. Bedroefd ons dit verlies, wij berusten nogtans in den wil des Heeren.
KRABBENDIJKE, C. GILTAY, PAzn., Predik.
31 Augustus 1852. M. P. GILTAY, LUKWEL.

*** Gisteren ontsliep, na eene pijnlijke ziekte van ruim vier weken, zacht en kalm, in ruim eenenzeventigjarigen leeftijd, onze geliefde en onvergetelijke Vader en Behuwd-Vader, ALEXANDER NUMAN, Med. Doct., rustend Hoogleeraar in de Veeartsenijkunde, Secretaris der Commissie van Landbouw in de Provincie Utrecht, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en Commandeur van die der Eikenkroon.
C. STAR NUMAN.
UTRECHT, A. S. RUEB.
2 September 1852. I. S. RUEB, geb. NUMAN.
Wegens uitgebreidheid der Betrekkingen, eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze diepe droefheid, ons jongste Dochtertje, JOHANNA GEERTRUIDA, in den jeugdigen leeftijd van bijna negen maanden.
MEPPEL, A. WILDEBOER.
den 1sten Sept. 1852. HENDRIKA ROELINK.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze diepe droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje, NANSIE JACOBA ELIZABET, in den ouderdom van vijf maanden.
DEVENTER, C. F. A. NABER.
3 September 1852. I. J. E. NABER DE BOSSON.

*** NOORDBROEK, 3 September 1852. Heden ontving ik uit *Keulen* het treurig berigt, dat aldaar op den 28sten Augustus jl., aan eene kortstondige ziekte is overleden, mijne hartelijk geliefde tweede Dochter, ALAGONDA MARIA GOCKINGA, in den ouderdom van ruim 44 jaren.
C. MODDERMAN,
Wed. *Gockinga.*

*** Op den 3den September 1852, is te DOESBORGH, in den ouderdom van 31 jaren overleden, de Heer ALEXANDER WILLEM MICHIEL OVERGAAUW PENNIS. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed aan eene uitterende ziekte, mijne lieve Gade N. J. MOLENAAR, in den ouderdom van 36 jaren. Uit eenen hoogst gelukkigen Echt van ruim 11 jaren laat zij mij vier Kinderen na, te jong om hun groot verlies te gevoelen. K. VISSCHER.
UTRECHT, 3 September 1852.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 82 jaren Vrouwe E. DE ROLLER, Weduwe den Wel Edelen Gestrengen Heer *W. G. Brink*, in leven Controleur van 's Rijks belastingen te Ubbergen.
RAVENSTEIN, Eenige kennisgeving.
4 Sept. 1852.
Volgens de begeerte der overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

*** Heden overleed te *Schoonhoven*, na eene ongesteldheid van weinige dagen, ons geliefd jongste KIND, circa vijf maanden oud. L. SCHUYT BEST.
HOORN, J. J. SCHUYT BEST,
4 September 1852. KUYLENBURG.
Eenige kennisgeving.

*** Heden werd ons jongste Dochtertje JOHANNA CATHARINA GEERTRUID, ruim 6 maanden oud, ons door den dood ontrukt.
ZWOLLE, J. METELERKAMP, Stads-Heelmr.
5 September 1852. J. R. METELERKAMP, geboren BLOMBERG.

*** Heden overleed alhier, tot diepe smart van hare beide Kinderen en verdere betrekkingen, Vrouwe JACOBA JOHANNA MULDER, Weduwe van den Heer *Adriaan Hoogwerff.*
ROTTERDAM, 5 September 1852.

*** Heden overleed in den ouderdom van bijna 15 jaren, mijn jongste Zoon HENRIKUS RUDOLPHUS.
VLAARDINGEN, Wed. VAN BUUREN VAN HEIJST.
6 September 1352. CLEMENT.

*** Heden nacht overleed, tot onze bittere smart, aan de gevolgen eener hevige aanval van beroerte, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder MARIA CORNELIA CATHARINA VAN DEN BOSCH, Weduwe *Johan Philip Fabricius.*
UTRECHT, den 6den September 1852.
M. A. VAN KOETSVELD VAN ANKEREN.
E. J. M. VAN KOETSVELD VAN ANKEREN,
FABRICIUS.
M. C. C. FABRICIUS.
A. J. FABRICIUS.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of eenige Gelden, Effecten of Papieren in bezit of bewaring hebben, behoorende aan JOHANNA CATHARINA DE FAMARS, onlangs te Utrecht overleden, en ook gewoond hebbende te Brummen, worden verzocht zulks *franco* optegeven vóór 1°. October aanstaande, ten Kantore van den Notaris J. J. CLAASSEN Hzn., te Amsterdam, op het Rokin, bij de Taksteeg.

*** Degene die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Heer WILLEM MAAS Cz., in leven Tabaksverkooper, gewoond hebbende te Alkmaar, achter de Waag en aldaar dezer dagen overleden, gelieve daarvan ten spoedigste, immers vóór of op den 15den dezer maand September, ten zijnen sterfhuize, opgave of betaling te doen.

*** De Senatus Veteranorum te Utrecht, brengt ter kennisse van hen, die op den SERIES NOVITIORUM wenschen ingeschreven te worden, dat hiertoe de gelegenheid zal bestaan op Maandag 13 September, des namiddags ten zes ure, aan het lokaal bij KLOKKE in de Lijnmarkt.
Namens den Sen. Vet.
N. H. VAN NES VAN MEERKERK,
Utrecht, h. t. Rector.
3 September. DONCAN,
h. t. ab actiset Secret.

*** Een Predikant in Gelderland verlangt zoo spoedig mogelijk, een ONDERWIJZER, om aan 4 of 5 Kinderen, van 8 tot 13 jaren grondig onderwijs te geven, in het Fransch, Hoogduitsch en hetgeen verder tot eene beschaafde Opvoeding behoort. Salaris: Inwoning, Kost en *f* 200 Guldens jaarlijks. Brieven *franco*, onder Letters J. C., den Heer JOH. NOMAN, te Z.-Bommel.

*** IEMAND, 21 jaren oud, bezitter van den 3den Rang, van de P. G., en van zeer goede getuigschriften voorzien, in staat Onderwijs te geven in het Fransch, de Stel- en Meetkunde, benevens de beginselen van het Engelsch, zag zich gaarne verplaatst. Men gelieve zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Letter W., bij de Boekhandelaars PETIT & Co., te Utrecht.

*** Bij een Genees-, Heel- en Verloskundige, wordt ten spoedigste om aldaar in betrekking te komen, gevraagd: Een BEDIENDE, de Receptuur kundig. Adres, met *franco* Brieven, Letters C. D., Post restant, 's Gravenhage.

*** In een Magazijn van *Manufacturen* wordt verlangd: Een JONGELING, ter opleiding in hetzelve, vlug kunnende rekenen. Adres *franco* Brieven, bij den Boekbinder G. WESSER, te Haarlem, onder Lt. A.

*** ZONDER SALARIS,

alléén onder genot van VRIJE WONING, wenschte een Gehuwd Heer uit den fatsoenlijken Stand, zich geplaatst te zien, in eene ADMINISTRATIVE BETREKKING, onverschillig in eene Stad, Dorp of op het Land, hetzij als **Boekhouder**, **Opzigter** van eene Fabrijk, Etablissement, of Onderneming; of als **Rentmeester**, Beheerder of Bewaarder van een Kasteel, Huis of Landgoed, of in een ander Administratief beheer, van welk een aard dan ook, daar zijn doel alléénlijk is eenige werkzaamheden te erlangen.

Reflecterenden, adresseren zich met *franco* Brieven, onder Letters B. A. C., bij den Heer Postdirecteur te *Hattem*, Provincie Gelderland.

*** Wordt verlangd tegen Febr. aanstaande, op een Buiten in Z.-Holland: Een TUINMAN, de Broeijerij en Moezerij grondig verstaande, bij voorkeur gehuwd en zonder Kinderen, de Vrouw met de *Melkerij* bekend zijnde; alsmede een TUINKNECHT, even zeer in al hetgeen zijn vak betreft ervaren, beiden van de P. G. en van voldoende getuigschriften voorzien. Adres onder Letter R., bij den Boekhandelaar VAN DEN HEUVEL, te Leyden. Brieven *franco.*

*** Bij eene deftige Familie, te Amsterdam, wordt gevraagd: Een HUISKNECHT, van de Protest. Godsdienst, tusschen de 30 en 40 jaren oud. Alleen zij die goede getuigschriften van gedrag en bekwaamheid kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Men adressere zich *franco*, onder Letter F., bij den Boekhandelaar C. M. VAN GOGH, Leidschestraat, No. 19, te Amsterdam.

*** Eene JUFVROUW van zeer fatsoenlijke Familie, P. G., 25 jaren oud, wenscht (liefst spoedig) in den kring eener achtingswaardige Familie, de Vrouw des huizes behulpzaam te zijn in de Huishouding, als ook in de verzorging van Kinderen, zij zal meer op zeer fatsoenlijke behandeling dan wel op heel groot Salaris zien. Adres met *franco* Brieven, onder Letter X., bij den Boekhandelaar M. P. LUGHTEN, te Kampen.

*** Men verlangt tegen November, in een stil Huisgezin, zonder Kinderen, eene DIENSTMEID, van de Pr. G., zij moet van haar goed humeur, zachtzinnigheid, bekwaamheid en zedig gedrag, voldoende getuigenissen kunnen geven. Adres *franco*, onder Letters C. D., bij de Kantoor-Boekverkoopers VAN TUBERGEN en KRUIJSMULDER, op het Rokin bij den Vijgendam, te Amsterdam.

*** **ROYAUME DE BELGIQUE.**

Il existe depuis quatre ans à Liège un PENSIONNAT de jeunes gens, organisé sur le modèle des maisons de Paris. Ce pensionnat, dirigé par un Français, se distingue par la discipline qui y règne, l'excellente éducation, qui s'y donne, le respect qu'on y inspire pour les croyances religieuses des familles, et surtout par la bonté de l'inseignement s'Adresser pour les renseignements à M. GRANGE, Directeur, Rue des Clarisses à Liège.

*** *On désire engager au plustôt possible à un Institut aux environs de la ville d'Utrecht: Un SECONDANT, Protestant, à même d'enseigner l'Angl., l'Allem., la Caligraphie, l'Arith., le Chant et de parler coulamment le Fr.— Lettr. affr. avant le 11 du Cnt., sous l'init. X., à J. H. KNOOP, à Harlem.*

*** *A. KOOIMAN, Instituteur à Jutphaas, près d'Utrecht, demande comme SECONDANT un Français de bonnes moeurs et de la religion Pr. Lettres affr.*

*** **HERBESTEDING.**

Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te GOUDA, zijn van meening op Woensdag den 15den September 1852 te herbesteden, het maken en stellen van NIEUWE BANKEN en bijbehoorende BETIMMERINGEN in de Groote of St. Janskerk te Gouda, des middags ten 12 ure; zullende de aanwijzing voor het werk plaats hebben op Vrijdag den 10den September, des morgens van 9 tot 12 uur.

De Inschrijvers zullen gehouden zijn hunne inschrijving op gezegelde en besloten Billetten, inhoudende in cijfer- en letterschrift de som, waarvoor men genegen is, het omschreven werk volgens het bestek uit te voeren, welke billetten met hunne borgen onderteekend, moeten ingezonden worden vóór of op den 14den September 1852 aan den Heer W. J. FORTUIJN DROOGLEEVER, Lid en Secretaris van het Collegie van Kerkvoogden der Herv. Gemeente te Gouda, ten wiens huize een gesloten bus aanwezig is om ze daarin op te nemen.

*** Men vraagt voor eene bejaarde *Dame*, binnen Haarlem, niet ver van de Groote Houtpoort: Een ongemeubileerd BOVENHUIS, met of zonder KOST. Brieven *franco*, onder Letter Q., bij den Boekhandelaar J. H. BRINKMAN, Singel, hoek Bergstraat te Amsterdam.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Circa **300 à 350** Mud, beste **ZAND-AARDAPPELEN**, gegroeid zijnde in *Middelduin.* Met *franco* Brieven te bevragen bij J. J. PAULEN, Koudenhoorn, te Haarlem.

*** UIT DE HAND TE KOOP, in de Provincie Utrecht, eene welbekalnte *Timmermans-affaire*, welke een goed burgerlijk bestaan oplevert. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letters X. X., bij W. BEIJERINCK, Boekhandelaar te Amsterdam, Rokin, bij de Gapersteeg, No. 132.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Eene beklante BROOD- en BESCHUIT-BAKKERIJ binnen Haarlem, op zeer aannemelijke voorwaarden. Te bevragen bij G. WESSER, Boekbinder in de St. Janstraat. Brieven *franco*, onder Letter M.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**

TWEE WOONHUIZEN onder één Dak, waarvan het eene een *Winkelhuis* is, beide met Bleekveld, Wel- en Regenwater, de helft der Kooppenningen kan er op blijven staan. Te bevragen bij G. WESSER, St. Jansstraat, Brieven *franco*, onder Letters V. D. B.

Bij den Boekhandelaar A. J. A. ROLDANUS, te Oudewater, ziet het licht:

BRIEVEN
OVER DE
BEOEFENING
DER
OUDE LETTEREN,
UITGEGEVEN DOOR
C. H. W. LAMERS.
Phil. Theor. Mag. Litt. Hum. Doct. PRIJS *f* 2,20.

DAVID R. MORIER, Esq.,
GEEN VOLKSHEIL ZONDER CHRISTENDOM.
Een Woord aan Volken en Regeringen.
MET EENE VOORREDE van
J. P. DE KEYZER.
Predikant te Arnhem. PRIJS *f* 1,25.

*** DOOR VERTREK NAAR ELDERS WORDT TE KOOP GEPRESENTEERD:
Een Span bruine MERRIE-PAARDEN, oud zeven jaren, mak in het Tuig en goed langs den Weg loopende. Adres met *franco* Brieven, onder Nommer 5996, aan het Bureau der Nieuwe Rotterd. Courant.

*** MEN VRAAGT TE KOOP:
Een gebruikt (doch in goeden staat) IJZEREN VERWARMINGS TOESTEL of ook wel een KOPEREN WARMWATER-TOESTEL met de noodige PIJPEN, ter verwarming eener Bloemenkast. Belanghebbenden gelieven zich met prijsopgave te adresseren met *franco* Brieven, onder Nommer 5985, aan het Bureau der *Nieuwe Rotterdamsche Courant*

*** EENE TOREN-KLOK.
Wordt te KOOP gevraagd: Eene gebruikte TORENKLOK, zonder gebreken, wegende p. m. 300 Ned. p. Men adressere zich, met *bepaalde* opgave van prijs, gewigt en hoogte binnenwerks, alsmede van den grootsten en den kleinsten omtrek van buiten, onder de Letter D., *franco*, aan den Heer L. VEERMAN, te Heusden.

*** VERKOOPING van eene fraaije Collectie PRENTEN, TEEKENINGEN, HISTORIEPRENTEN en PORTRETTEN, benevens SCHILDERIJEN van oude en levende Meesters, Gemonteerde TEEKENINGEN en PRENTEN, in Lijsten en achter Glas, diverse VOORWERPEN en BOEKEN; op Vrijdag den 10den dezer, des voormiddags ten elf, en des namiddags ten zes ure, onder Directie van den Kunsthandelaar A. G. DE VISSER, ten zijnen huize Jufvrouw Idastraat, N°. 104, te 's Gravenhage; ten overstaan van een bevoegd Beambte. Te zien Woensdag en Donderdag den 8sten en 9den dezer, van des voormiddags 10, tot des namiddags 4 uren.
De **Catalogus** wordt op *franco* aanvrage, *franco* toegezonden.

*** Op Dingsdag den 28sten September 1852, des voormiddags ten elf ure, zal men in het Logement genaamd *de Dubbele Sleutel*, binnen Woerden, publiek veilen en verkoopen:
Eene HOFSTEDE N°. 22, bestaande in Woonhuis, met annexe Koestal, Zomerhuis, Schuur en Hooiberg, met derzelver Erven en Grond; mitsgaders aanhorige zeer goede BOOMGAARD-, BOUW-, WEI- en HOOILANDEN, groot 20 Bunders, 25 R., 49 E., staande en gelegen onder de Gemeente Waarder, grenzende aan de Gemeente Woerden.
Te aanvaarden 1° Januarij en 1° Mei 1853. Breeder omschreven bij Biljetten en nadere informatiën te bekomen ten Kantore van Notaris W. A. VAN ZIJST, te Woerden.

DE WACHTER OP SIONS MUUR.
De ondergeteekende Predikant der Hervormde Gemeente te Heeg, gelezen hebbende de aankondiging van bovengenoemd werk in de *Haarlemsche Courant* van 24 en het *Handelsblad* van 26 Augustus ll., verklaart bij deze, dat genoemde annonce door den Uitgever in bewoordingen is gesteld waaraan hij ondergeteekende zijne goedkeuring niet hecht. **J. J. KNAP.**

*** Bij HOOGKAMER & COMP., Boekdrukkers en Boekhandelaars te *Amsterdam*, is te verkrijgen en alom te bekomen:
J. L. HARRIS, OVER DE DIENSTPLEGING.
I. Die de dienst plegen, eens voor al gereinigd. Prijs 10 Ct.
——— OVER DE DIENSTPLEGING.
II. Het Heiligdom vrijmoedig in te gaan. . Prijs 10 Ct.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de pers:
BEKNOPTE HANDLEIDING
TOT DE KENNIS VAN DE GRONDEN
DER TOONKUNST,
DOOR **H. C. CLATERBOS.**
HARMONIE. . . . . . *f* -,60.
Vele **ONDERWIJZERS** hebben deze *handleiding* reeds bij hunne lessen ingevoerd. De *theoretische* kennis der Toonkunst was hier te lande eene te lang verzuimde behoefte, zoowel bij het hooren als bij het uitoefenen van Muzijk.

*** H. FRIJLINK, te *Amsterdam*, geeft heden uit en heeft alom verzonden:
# WOORDENBOEK VOOR DE UITSPRAAK VAN
# VREEMDE EIGENNAMEN.
A. Müller's
ALLGEMEINES WÖRTERBUCH VOOR HET NEDERLANDSCH PUBLIEK BEWERKT, DOOR **H. FRIJLINK.**
voorafgegaan van eene UITSPRAAKLEER der voornaamste EUROPESCHE TALEN, als:
NIEUW-GRIEKSCH.
(Romanische talen:)
ITALIAANSCH, SPAANSCH, PORTUGEESCH, FRANSCH.
(Germaansche talen:)
HOOGDUITSCH, DEENSCH, ZWEEDSCH, ENGELSCH.
(Slavische talen:)
RUSSISCH, ILLYRICO-SERBISCH (in *vijf* dialecten), POOLSCH, BOHEEMSCH.
(Op zichzelf staande taal, van Oostersche afkomst:)
HONGAARSCH.
In één Boekdeel compleet. — In heelen Moiré Band. — Prijs *f* 4,90.

*** De GEBROEDERS VAN CLEEF, te 's Gravenhage, debiteren steeds met succes:
I. A. VAN BEMMELEN, Lessen over de Algebra of Stelkunst, ten gebruike der Latijnsche Scholen en Gymnasiën, 2 Dln., gr. 8° . . . . . *f* 3,60.
II. LA CROIX, Beginselen der Stelkunst, vrij gevolgd naar het Fransch, door J. R. SCHMIDT, met Platen, 2e druk, gr. 8° . . . . . " 4,80.
III. ——— Beginselen der Meetkunst, Idem, met Pl., 3e druk, gr. 8° " 5,00.
IV. ——— Grondbeginselen der Beschrijvende Meetkunst, Idem met Platen, gr. 8° . . . . . " 4,00.
V. ——— Beginselen der Goniométrie en Trigonométrie, Idem, met Platen, 4e druk, gr. 8° . . . . . " 1,50.
VI. W. CROLL, Algebraïsche Toepassingen op de Beginselen der Stelkunst van LA CROIX van § 1 tot § 200, 1e Deel, gr. 8° . . . . . " 1,00.
VII. ——— Antwoorden op dezelve, 1e Deel, gr. 8° . . . . . " 0,60.
VIII. JACOB DE GELDER, Beginselen der Meetkunst, 1e Dl., bevattende de eerste gronden van de Meetkunst der vlakke figuren, 4e druk, op nieuw bewerkt naar het oorspronkelijke, verbeterd, gewijzigd en vermeerderd, in gr. 8° . . . . . " 2,50.
IX. I. J. DE GELDER, Korte Schets der Grieksche en Romeinsche Mythologie, 3e druk, naar de behoefte van den tegenwoordigen tijd geheel omgewerkt, in kl. 8° . . . . . " 1,50.
X. R. LOBATTO, Lessen over de differentiaal en integraal Rekening, 1e Deel: differentiaal Rekening, met Platen, gr. 8° . . . . . " 4,20.
Idem, 2e Deel: Integraal Rekening, 1e Afdeeling, met Platen, gr. 8° . . . . . " 4,80.
XI. T. P. GISIUS NANNING, Verkorte Werkdadige Meetkunst, bevattende de onderscheidene wijzen van het opmeten van Landen, het vervaardigen van Topographische Kaarten enz., met Platen, gr. 8° . . . . . " 3,00.

Voortdurend zijn bij hen te bekomen al de Leerboeken door de Koninklijke Militaire Akademie te Breda, uitgegeven: zoo als:
BADON GHYBEN en STROOTMAN, BEGINSELEN DER STELKUNST, kl. 8° . . . . . *f* 2,00.
——— BEGINSELEN DER HOOGERE STELKUNST, kl. 8° " 1,34.
BADON GHYBEN, BEGINSELEN DER MEETKUNST, kl. 8° . . . . . " 5,20.
——— BEGINSELEN DER HOOGERE MEETKUNST, kl. 8° . . . . . " 2,00.
——— BEGINSELEN DER DIFFERENTIAAL en INTEGRAAL REKENING, kl. 8° . . . . . " 4,30.
DELPRAT, BEGINSELEN DER MECHANICA, inhoudende de STATICA, HYDROSTATICA, DYNUMICA en HYDRODYNUMICA enz., kl. 8° . . . . . " 4,00.
——— BEGINSELEN DER WERKTUIGKUNDE, kl. 8° . . . . . " 2,00.
ENZ. ENZ.

*** TABAK.
Iemand van de P. G. zoekt eene plaats als BEDIENDE in eenen Tabak- en Sigaren-Handel, waar gelegenheid bestaat de Zaak over te leeren [illegible] met *franco* opgave der condities, onder Lett. N., bij den Boekhandelaar J. F. THIEME, te Nijmegen, bij wien zijn uitgegeven de volgende
NIEUWSTE WERKEN VOOR
Gymnasien en Scholen.
I. NEDERLANDSCHE SPRAAKLEER, Vervolg op (Handboek tot) de Nederl. Spraakkunst voor Schoolgebruik. Door C. G. MULDER. Gr. 8°, 375 pag. 1852. . . . . . *f* 2,60.
II. MULDER, NEDERL. SPRAAKK. voor SCHOOLGEBRUIK. 3de Druk, 170 pag. 1851. . *f* 0,60.
III. ID., BEKNOPTE DITO. 2de Druk. 70 pag. 1851. . . . . . *f* 0,20.
IV. BEKN. THEORIE der CIJFERKUNST, 130 p. 1851. . . . . . *f* 0,45.
V. GRIEKSCH LEESBOEK voor eerstbeginnenden. Ten gebruike bij de Spraakleeren van DE GAAY FORTMAN, KAPPEYNE VAN DE COPPELLO, ENGER, KÜHNER en MADVIG, voor de Nederl. Gymnasien bewerkt, door Dr. J. J. KREENEN en Dr. J. J. VAN DER KLOES. 293 pag. 1851. . . . *f* 1,90.
VI. OEFENINGEN TER VERTALING IN HET HOOGDUITSCH. Een vervolg op alle Spraakkunsten voor die Taal. Door Dr. BOMHOFF Hz. 200 pag. 1852. . . . . . *f* 0,80.
VII. Dr. KRECKE, BEGINSELEN der NAT. AARDRIJKSK. 2de Druk, voor Scholen. 132 pag. en 4 pl. 1851. . . . . . *f* 0,75.
VIII. UITSPRAAK DER ENGELSCHE TAAL, naar SHERIDAN, WALKER, KNOWLES en SMART. Eene Handleiding voor hen, die zich eene goede uitspraak willen eigen maken. 114 pag. 1851. . *f* 0,60.

*** Bij C. VAN DER POST JR., te Utrecht, is van de pers gekomen:
WAAROM WIJ PROTESTANTEN HEETEN EN BLIJVEN. Leerrede door K. W. SCHULTZ, à 20 Ct.
DE CHRISTEN EEN KRIJGSMAN. Predicatie door L. J. VAN RHIJN. . . . . . . à 25 Ct.
DRIE BRIEVEN OVER EEN HATELIJK GENOOTSCHAP. . . . . à 25 Ct.
In dit Geschrift wordt het Genootschap PHYLACTERION, *op gematigden toon, in het ware daglicht gesteld.*
DE PARIJSCHE BLOEDBRUILOFT, à 60 Ct.
DE BOETE VAN KEIZER *HENDRIK IV* VOOR DEN PAUS *GREGORIUS VII*, TE CANOSSA. à 75 Ct. DE STRIJD TUSSCHEN *BONIFACIUS VIII* en *PHILIPPES DEN SCHOONE*. . . . . . . à 80 Ct.
Deze Tafereelen, die in de Wereldgeschiedenis zoo een gewigtige plaats bekleeden, zijn met een levendige fiksche en sierlijke pen geschreven; de frissche kleuren zijn behouden, zoo dat men in dezen den bekenden Dichter kan nazeggen: "Geen Roman zoo Romantisch als de Geschiedenis zelve."
LONDEN en de WERELD-TENTOONSTELLING, of veertien dagen in de Hoofdstad van GROOT-BRITTANIE. in 1851, *Met eene Plaat*. . *f* 1,40.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.